

ex. en el de l'«Alcheria d'Al-Polensí» en terme d'Artà (ib. 28). En Marsili, *Pollensa* (ed. Quadrado, 81). Seria fàcil multiplicar-ne les cites, molt uniformes, en textos catalans antics; moltes es poden trobar en una nota de Mn. Alcover (*BDLC*, 1925, 29-30). Altres, i amb rica informació, en M. Rotger i Capllonch, *Història de Pollensa*, 3 vols. 8º, Palma 1897-1906. J. Lladó i Ferragut, *Catálogo de la Secc. Hist. del Arch. Mun. de Pollensa, y de las Curias de los Templarios y hospitalarios que se conserva allí*. Palma, 118 pp. 4º, 1944.

En els volumets de la col·l. «Panorama Balear», porten bona informació M. Bota i Totxo, *El Puerto de Pollensa, sobre el Puig de María*. «Ermitas de Mall. y Menorca», pp. 6-8. I sobre el *Castell del Rei*, on planarà sempre l'ombra impal·lescendent del gran Costa, l'arxiduc Lluís Salvador, «Die Felsenfesten Mallorca» 1910 (cf. *BDLC* VI, 115-6).

Com ja es pot deduir de les dades del *Rept.* el nom era ben conegut i usat dels sarraïns de l'illa, però també dels del Continent, car havia estat il·lustrat per un distingit literat mayurkí: a primers del S. XIII en cita obres el moro valencià Aben AL-ABBAR, precisant que es diu (en lletres aràbigues) *al-pul-kā>nsí*, «bi l-bâ al-ağamiya» amb la *b* romànica, o sigui *p* (posa tešdid al *b*, no al *d*) (Simonet *Glos. Moz.* p. CCXVI). Em pregunto si no hi ha lleu error de copista, per més que *bb* era símbol convencional de la *p* entre els nostres moros, perquè ja indica això per frase directa: podria ser que el tešdid l'hagués posat l'autor sobre el *lam*: entendriem *al-pol-lensí*, però, infra.

POLLENTIA, en efecte, fou el nom romà. Plini el Vell cita *Pollentia* (*Not. H.* vi, 216), i recordo algun altre autor, Pomponi Mela, que posa vagament *Palma* i *Pollentia* a castells de l'illa. També els geògrafs grecs: en Ptolemeu, i ja escrit així en Estrabó (II 4.1, ed. G.B. de II, 82.4, i 81), (que potser ja es basa, com sovint, en Poseidonios, molt abans de J.C.) i encara segueix la tradició llatina (o aràbiga?) el Veronès en el *Liber maiolicbinus*, poema de l'empresa cat.-pissana del princ. S. XII en posar «as fines *Polentinos*» l'objectiu oriental del desembarc.

La formació d'aquest no és palesa: adj. tornat abstracte, de *pollens*, -*entis*, l.n. -*entia* part de *pollere* 'ser fort, vàlid', format com *Faventia* i *Potentia*, *Libentia*, *Valentia*, de *potens*, i els respectius part. de *favere*, *libet*, *valere*: tots els quals esdevingueren noms de viles o oppida romans. Si fou creació directa a Mallorca o reflex d'un nom existent en altres parts de l'Imperi és matèria opinable, pot ser creació directa dels pacificadors romans de *Majorica* (encara que, segons Hübner, per imitació d'un *Pollentia* itàlica, *BSAL* III, 328). Realment també són antics: un *Pollentia* en el futur Piemont, entre Torí i Cuneo: Mz.Pi. diu que n'hi havia una altra en el Picenum

(*Enc. Ling. Hisp.* I, LX): desconfiem perquè ho usa en suport de la seva teoria de la influència (fonètica i toponímica) osca en el domini català (teoria errònia i ja desacreditada). En tot cas no s'usés en aquest sentit la grafia amb *l* simple d'Estrabó i Ptolemeu, que pot ser deguda a algun fet grec, p. ex. l'alternança *polys* / *pollá pollós*, o dialectal llatí. I alternança pretònica de *galina* / *gallus*, *ofella* / *offa*, *mamilla* / *mamma*. Hi ha L. Cominius Q.f <ilius > *Polentinus* en el *CIL*, que encara és dubtós a quina POLLENTIA es refereix: el fet de figurar en el vol. XIII, 7517 pot ser negatiu per a la mallorquina, si bé sempre pot ser del fill d'un immigrant.

POLLESTRES

Poble del Rosselló, uns 7 k. al Sud de Perpinyà, a ponent de la carretera del Portús, vora la confluència dels rius Rard i Canta-rana.

PRON. *plúēstræ*, oït en les enq. de 1960 en els pobles del voltant, entre elles la del poble mateix (XXVII, 108-109).

MENCIONS ANT. 878: Precepte del rei Lluís II el Tartamut concedint drets al mon. d'Arles, en els seus «apendiciis --- in loco qui dicitur *Riardo* --- et *Polestros*, cum finibus suis --- et in com. rossilionensi ---» (*MarcaH.* 800.1; *Cat. Car.*, 34.10); 881: *Polestros* (Alart, *Cart. Rouss.* 7). Precepte del rei Carles o Odó honorant un seu súbdit, Teodosi, amb béns «in pago Helenense, villa q. vocatur *Pullestros* cum ipso fisco --- et in villa Insula, cum *Lotas* --- et in com. Bisuldinensi ---» (*Cat. Car.* I, 369.17; més dades en *Cat. Car.* II, 8.8 i 243, 25, 26); 932: *villa Polestres* (col·l. Mor. v, 102); 934: «---de villa *Polestros* --- ad villa *Bajas* --- in stagno *Bajolas* --- ad stagno *Avalrino* --- Ste. Marie Arlas» (ibid. v, 138 ss.); 970: «--- Montescaprii --- terminos de *Rastí* vel de villa *Polestros*» (Mor. x, 192); 982: in *Pontiliano*, in Asinilos et villa *Pollestris* (*Polestris*) cum terminis et ecll. Sti. Martini et Sti. Genesisii» (*Cat. car.* II, 243,25); 990: *Pollestris* (*InvLC* 216); 993: la comtessa Ermengarda dóna a Arles un alou i diverses terres «--- Rio-ferrario irrigantur --- in term. villa *Pollestris* in loco voc. Barriano ---» (Mor. xv, 56; igual a la cita de *InvLC* «in *Pollestris*», 19).

1015: «Vilanova q. vo. *Radoni*, vel in te. de *Pollestris* --- *Pollestris* (Mor. XIX, 12 o *Hist. Lgd.* v, 1519); 1153: de *Polestres* (*InvLC*, s.v. *poll*); 1155: *Polestris* (Mor. LXVII (cit. amb el Rard); 1170: *Polestres* (Alart, *Priv.*, 48); 1172: «ecll. et populo de *Polestris*» cit. junt amb Bompàs (Mor. LXXVII, 179.180); 1203: «de *Pollestris*» (*InvLC*); 1234, en una inscr. dedicada a una persona de «*Polestris* in *Opido* natus» (*InvLC* s.v. *Ópol*) un nadiu d'Ópol s'havia domiciliat a *Pollestris*; 1261: illam fabricam de *Pollestris* (*InvLC*